

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
BANČNI NADZOR

Vodnik za ocenjevanje prošenj za pridobitev licence

Prošnje za pridobitev licence na
splošno

Druga revidirana izdaja

BANKENTOEZICHT

Januar 2019

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŲ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

BANKENAUF SICHT

БАНКОВ НАДЗОР BANKTILLSYN

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Kazalo

1	Predgovor	2
2	Pravni okvir	3
2.1	Uredba o EMN in okvirna uredba o EMN	3
2.2	CRD IV in nacionalna zakonodaja	3
2.3	Tehnični standardi EBA	4
2.4	Usmeritve, prakse in postopki v EMN	4
3	Splošna načela v zvezi z izdajo dovoljenja	5
3.1	Vratar	5
3.2	Odprta in popolna komunikacija	5
3.3	Konsistentnost	5
3.4	Ocena vsakega posameznega primera in sorazmernost	6
4	Obseg zahtev za izdajo dovoljenja	7
4.1	Bistvene dejavnosti	7
4.2	Kdaj je potrebno dovoljenje	10
4.3	Dodatne dejavnosti, ki jih ureja nacionalna zakonodaja	13
5	Ocenjevanje prošenj za pridobitev licence	14
5.1	Kapital	14
5.2	Poslovni načrt	21
5.3	Ocenjevanje sposobnosti in primernosti upravljalnega organa	24
5.4	Ocenjevanje neposrednih in posrednih delničarjev	25
6	Postopkovna vprašanja	27
6.1	Veljavna časovnica	27
6.2	Dodatne določbe v odločitvi	31
6.3	Ustrezno postopanje	32
7	Odvzem in prenehanje veljavnosti dovoljenja	34

1 Predgovor

V tem dokumentu se izraza »licenca« in »dovoljenje« uporabljata enakovredno, prav tako izraza »banka« in »kreditna institucija«.

Izdaja dovoljenja za opravljanje bančnih storitev kreditnim institucijam je bistven element javne regulacije in nadzora evropskega finančnega sistema. Da bi javnost zaupala v finančni sistem, mora vedeti, da lahko kot banke poslujejo samo subjekti, ki imajo za to dovoljenje. Postopek izdaje dovoljenja prispeva tudi k uveljavljanju dobrih praks, saj zagotavlja, da lahko na trg vstopijo samo zanesljive banke.

Obenem pa ta postopek ne sme ovirati konkurence, finančnih inovacij ali tehnološkega napredka. Ko kreditne institucije v EU dobijo licenco, lahko načeloma izvajajo širok nabor dejavnosti. Postopek izdaje dovoljenja tako spodbuja enake konkurenčne pogoje v celotni EU ter zmanjšuje tveganje, da bodo subjekti zaobšli bančno regulacijo in nadzor.

Evropska centralna banka (ECB) ima od 4. novembra 2014 izključno pristojnost, da izda dovoljenje vsem kreditnim institucijam s sedežem v državah članicah, ki sodelujejo v enotnem mehanizmu nadzora (EMN). Pristojnost izvaja v tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi (PNO).

Ta vodnik velja za vse prošnje za pridobitev licence z namenom postati kreditna institucija v smislu uredbe o kapitalskih zahtevah (CRR),¹ kar med drugim vključuje začetno dovoljenje kreditnim institucijam, prošnje finančnotehnoloških (finteh) podjetij, dovoljenja v kontekstu združitve ali prevzemov, prošnje za ustanovitev premostitvene banke in razširitev licence. Eden glavnih ciljev vodnika je izboljšati poznavanje in povečati transparentnost ocenjevalnih kriterijev in postopkov za ustanovitev kreditne institucije znotraj EMN.

Tukaj opisane usmeritve, prakse in postopke bo s časom morda treba spremeniti. Vodnik ni pravno zavezujoč, ampak je praktično orodje, ki je v pomoč prosilcem in vsem subjektom v procesu izdaje dovoljenja, s čimer omogoča nemoten in učinkovit postopek in oceno. Vodnik se bo redno posodabljal v skladu z novimi dogajanji in v praksi pridobljenimi izkušnjami.

V vodniku se uporablja terminologija iz direktive o kapitalskih zahtevah (CRD IV)² ter iz tehničnih standardov Evropskega bančnega organa (EBA) o izdaji dovoljenja.

Z drugo revidirano izdajo so po javnem posvetovanju, ki je potekalo septembra in oktobra 2018, v vodnik vključeni dodatni napotki v zvezi z ocenjevanjem kapitala (razdelek 5.1) in poslovnega načrta (razdelek 5.2).

¹ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27. 6. 2013, str. 1).

² Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27. 6. 2013, str. 338).

2 Pravni okvir

2.1 Uredba o EMN in okvirna uredba o EMN

V skladu s členom 4(1)(a) uredbe o EMN³ je ECB izključno pristojna, da izda dovoljenje za začetek opravljanja dejavnosti kreditne institucije. Člen 6(4) in člen 14 določata, da ta pristojnost velja tako za pomembne institucije, ki jih neposredno nadzira ECB, kot tudi za manj pomembne institucije, ki jih neposredno nadzirajo pristojni nacionalni organi.

Okvirna uredba o EMN⁴ (členi 73 do 79) podrobneje opredeljuje pristojnost za izdajo dovoljenja, pri čemer se osredotoča na vlogo posameznega pristojnega nacionalnega organa in ECB v procesu ocenjevanja.⁵

Pri opravljanju vloge vratarja lahko ECB uporabi vsa pooblastila, ki jih nanjo prenaša uredba o EMN. Med takšna pooblastila sodita zbiranje informacij ter dodajanje pogojev, obveznosti in priporočil odločitvam o dovoljenju.

V skladu s členoma 4(1)(a) in 14(5) uredbe o EMN je ECB obenem pristojna, da odvzame dovoljenje v primerih, opisanih v relevantni zakonodaji EU ali nacionalni zakonodaji.

2.2 CRD IV in nacionalna zakonodaja

Člen 4(3) uredbe o EMN določa, da ECB pri izvajanju nadzorniških nalog uporablja vso relevantno zakonodajo EU, medtem ko v primerih, ko je zakonodaja sestavljena iz direktiv, uporablja nacionalno zakonodajo, s katero se te direktive prenašajo. Zahteve za izdajo dovoljenja so zajete predvsem v členih 8 in 10 do 14 CRD IV, ki predstavljajo minimalne določbe glede harmonizacije, kar pomeni, da so lahko v nacionalni zakonodaji določene dodatne zahteve za izdajo dovoljenja. Zato ECB pri sprejemanju odločitev o izdaji dovoljenja v okviru EMN uporablja zahteve iz nacionalne zakonodaje, s katero se prenašajo relevantne določbe CRD IV, ter upošteva tudi specifične nacionalne pravne zahteve. Zaradi tega lahko v obravnavi prošenj za pridobitev licence pride do razlik med državami članicami.

³ Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29. 10. 2013, str. 63).

⁴ Uredba (EU) št. 468/2014 Evropske centralne banke z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi okvira za sodelovanje znotraj enotnega mehanizma nadzora med Evropsko centralno banko in pristojnimi nacionalnimi organi ter z imenovanimi nacionalnimi organi (okvirna uredba o EMN) (ECB/2014/17) (UL L 141, 14. 5. 2014, str. 1).

⁵ Za več podrobnosti glej razdelek 6 – Postopkovna vprašanja.

2.3 Tehnični standardi EBA

ECB uporablja vse relevantne predpise, ki jih je Evropska komisija sprejela na podlagi osnutkov EBA, zlasti regulativne tehnične standarde (RTS) o informacijah, ki jih morajo prosilci posredovati pristojnim organom, ko zaprosijo za dovoljenje za opravljanje bančnih storitev, ter izvedbene tehnične standarde (ITS), ki se nanašajo na predloge za posredovanje takšnih informacij.⁶ Poleg izčrpnega seznama informacij, ki jih je treba posredovati v prošnji za pridobitev dovoljenja, ti tehnični standardi vsebujejo tudi obrazec, ki ga je treba uporabiti v prošnji za pridobitev licence, ter postopke in zahteve v zvezi s predložitvijo prošnje.

2.4 Usmeritve, prakse in postopki v EMN

V tem dokumentu se izraz »nadzorniki« nanaša tako na pristojne nacionalne organe kot tudi na ECB.

Nadzorniki morajo pri ocenjevanju prošenj za pridobitev licence uporabljati regulativne zahteve. Da bi to počeli konsistentno, je treba razjasniti tolmačenje teh zahtev ter razviti skupne nadzorniške prakse in postopke.

V ta namen je ECB skupaj s pristojnimi nacionalnimi organi razvila usmeritve glede prošenj za izdajo dovoljenja ter glede nadzorniških praks in postopkov, v katerih podrobneje pojasnjuje, kako v vsakem posameznem primeru uporablja standarde CRD IV in EBA ter nacionalno zakonodajo, ki prenaša CRD IV.

Te usmeritve so sprejete brez poseganja v nacionalno zakonodajo, ki jo mora uporabljati tudi ECB. Pri razvoju in uporabi teh usmeritev se mora ECB držati tehničnih standardov EBA, ki prevladajo nad njimi. Pristojni nacionalni organi so se dogovorili, da bodo, kolikor je to mogoče, nacionalno zakonodajo tolmačili in postopke razvijali v skladu s temi usmeritvami.

Vodnik se bo redno revidiral v skladu z razvojem praks v okviru EMN na področju dovoljenj ter v skladu z mednarodnimi in evropskimi regulativnimi dogajanjem ali novimi tolmačenji CRD IV s strani Sodišča Evropske unije.

⁶ Final report on draft Regulatory Technical Standards under Article 8(2) of Directive 2013/36/EU and draft Implementing Technical Standards under Article 8(3) of Directive 2013/36/EU (EBA/RTS/2017/08 in EBA/ITS/2017/05).

3 Splošna načela v zvezi z izdajo dovoljenja

3.1 Vratar

Z vidika bonitetnega nadzora naj bi se s postopkom izdaje dovoljenja preprečilo, da bi institucije, ki niso varne in trdne oziroma predstavljajo grožnjo stabilnosti finančnega sistema, sploh vstopile na trg bančništva. Ko ECB banki odobri dovoljenje, deluje kot vratar. Njena naloga je ugotoviti, ali so novi subjekti na trgu bančništva zanesljivi ter izpolnjujejo nacionalne pravne zahteve in zahteve EU. V ta namen se osredotoča na raven kapitala banke prosilke, njen poslovni načrt, organizacijsko strukturo ter primernost vodstvenega kadra in relevantnih delničarjev.

Vodnik ne daje prednosti nobenemu konkretnemu poslovnemu modelu banke.

3.2 Odprta in popolna komunikacija

Prošnja za pridobitev licence označuje začetek (ali precejšnjo spremembo) v življenjskem ciklu kreditne institucije ter s tem tudi začetek komuniciranja med institucijo in nadzornikom. Nadzorniki od vsakega prosilca pričakujejo, da bo prošnjo pripravil natančno in popolno ter odkrito in hitro posredoval informacije, ki bodo nadzornikom pomagale, da sprejmejo utemeljeno odločitev. Zahteve po informacijah temeljijo na regulativnih in izvedbenih tehničnih standardih EBA o informacijah, potrebnih za izdajo dovoljenja kreditni instituciji.

Zakasnitve pri izdaji zaprosenega dovoljenja so največkrat posledica posredovanja nepopolnih informacij oziroma dejstva, da prosilec ni v zadostni meri izpolnil zahtev po dodatnih informacijah. Nadzorniki bodo tekom celotnega postopka redno komunicirali s prosilcem.

3.3 Konsistentnost

V prvih letih izvajanja evropskega bančnega nadzora so se med državami članicami pokazala razhajanja pri tolmačenju okvira za izdajo dovoljenja ter pri njegovi uporabi med ocenjevanjem prošenj za pridobitev dovoljenja.

Ta vodnik podrobneje pojasnjuje usmeritve, prakse in postopke, ki jih ECB uporablja pri ocenjevanju prošenj za pridobitev licence.

Vodnik obravnava zgolj prošnje za novo ali razširjeno dovoljenje, torej ne bo potrebno ponovno ocenjevanje obstoječih dovoljenj, ki so bila izdana prej. Skladnost odobrenih kreditnih institucij z zadevnimi zahtevami se spremlja v okviru tekočega nadzora.

3.4 Ocena vsakega posameznega primera in sorazmernost

Pri vsaki prošnji za pridobitev licence se bodo upoštevale vse relevantne okoliščine. Sem sodijo vprašanja o sorazmernosti v skladu z naravo, obsegom in kompleksnostjo prosilčevih dejavnosti ter vprašanja o posledičnem tveganju.

Zahteve po informacijah bodo umerjene glede na naravo prošnje v skladu z veljavno zakonodajo. Prošnje, ki vključujejo nove, precedenčne ali zelo kompleksne dejavnosti, bodo terjale več informacij kot prošnje, ki vključujejo zgolj preproste ali že znane dejavnosti. Prošnjo za pridobitev licence po notranjem prestrukturiranju z namenom racionalizacije strukture skupine je na primer treba obravnavati drugače kot prošnjo, ki je rezultat združitve dveh prej neodvisnih kreditnih institucij z različnim poslovnim modelom, ali prošnjo zagonskega podjetja.

4 Obseg zahtev za izdajo dovoljenja

Obseg posredovanja ECB v postopku izdaje dovoljenja obsega tri glavne vidike:

- preverjanje, ali se subjekt v zadostni meri ukvarja z bistvenimi dejavnostmi, ki jih mora opravljati, da bi postal kreditna institucija, kot je opredeljena v CRR;
- izdaja dovoljenja za opravljanje bančnih storitev ob ustanovitvi subjekta ter vsebinska sprememba obstoječega dovoljenja, npr. kar zadeva obseg dovoljenih bančnih dejavnosti;
- odobritev vseh reguliranih dejavnosti, ki so predmet dovoljenja za opravljanje bančnih storitev v skladu z veljavno zakonodajo, in sicer ne glede na to, ali izhajajo iz zakonodaje EU ali iz nacionalne zakonodaje, vse dokler sodijo pod funkcijo nadzora skrbnega in varnega poslovanja.

Nadzornik mora ločeno oceniti vsako situacijo in transakcijo, ki bi lahko vplivala na to, ali subjekt potrebuje dovoljenje za opravljanje bančnih storitev. S tem ugotovi, ali je potrebno dovoljenje ali pa kaka druga oblika nadzorniške odobritve.

V spodnjih razdelkih so ti vidiki podrobneje pojasnjeni.

4.1 Bistvene dejavnosti

Opredelitev »kreditne institucije« v CRR

»Kreditna institucija« je opredeljena kot »družba, katere dejavnost je sprejemanje vlog ali drugih vračljivih sredstev od javnosti in dajanje kreditov za svoj račun« (člen 4(1)(1)).

Po razumevanju ECB ta opredelitev vključuje subjekte z bolj tradicionalnim poslovnim modelom ter tudi tiste, pri katerih se kaže nova vloga bank v družbi, še posebno če raziskujejo uporabo sodobnih finančnih tehnologij, in sicer pod pogojem, da sta prisotni obe komponenti opredelitve: (i) sprejemanje vlog ali drugih vračljivih sredstev in (ii) dajanje kreditov.

Če ni popolnoma jasno, ali bo subjekt izvajal ti dve bistveni bančni dejavnosti, bo ECB preučila temeljne razloge in izvedla **ciljno usmerjeno analizo**. Posebno pozornost bo namenila subjektom, ki ne izvajajo obeh dejavnosti, vendar so v svoji državi članici vseeno podvrženi zahtevam za izdajo dovoljenja, kot so kolektivni naložbeni podjemi za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) in alternativni investicijski skladi.

- Formalno izpolnjevanje posamezne komponente opredelitve kreditne institucije (denimo v primeru, da prosilec zaprosi za dovoljenje, da postane kreditna

institucija, ne da bi dejansko razvijal odgovarjajoče dejavnosti) na splošno ne zadostuje, da bi subjekt dobil dovoljenje za opravljanje bančnih storitev. ECB pri ugotavljanju primernosti subjekta oceni, ali je ta **v zadostni meri razvil obe** ključni dejavnosti (sprejemanje vlog ali drugih vračljivih sredstev in dajanje kreditov). Bolj poglobljeno bodo preučeni morebitni **dodatni motivi** za predložitev prošnje v primerih, ko obstaja ali naj bi obstajalo samo formalno izpolnjevanje kriterijev.⁷

- ECB preveri, ali splošni bonitetni okvir za kreditne institucije predstavlja **najbolj pravilen in ustrezen okvir** za nameravane dejavnosti. Za nekatere specializirane finančne dejavnosti, kot je na primer izdajanje e-denarja in opravljanje plačilnih storitev, obstaja ustrežnejši regulativni režim.
- Subjekt prosilec mora razviti obe dejavnosti – sprejemanje vlog ali drugih vračljivih sredstev in dajanje kreditov – da bi lahko postal »kreditna institucija«. Vseeno je mogoče med uvajanjem dejavnosti uporabljati določeno mero fleksibilnosti (npr. prvih 12 mesecev od začetka poslovanja).

Če prosilec ob začetku poslovanja ne namerava takoj začeti ponujati ene od ključnih dejavnosti, mora pristojni organ oceniti, ali bi to lahko vplivalo na uspešnost poslovnega načrta.

Odsotnost obrestnih prihodkov na strani dajanja kreditov bo na primer vplivala na plačila obresti na strani sprejemanja vlog. Nadzorniki bodo nato ob upoštevanju predvidenega obdobja uvajanja manjkajoče dejavnosti ocenili, ali je takšen poslovni model vzdržen.

Če poslovni načrt subjekta ne predvideva rednega dajanja kreditov za svoj račun po uvajalnem obdobju, bo pristojni organ ocenil, ali je ustrežnejši kak drug regulativni režim.

Pojasnilo izrazov v opredelitvi

Niti CRR niti CRD IV ne opredeljujeta posameznih izrazov, ki skupaj sestavljajo opredelitev kreditne institucije. Čeprav opredelitev nekaterih od teh elementov v praksi komajda sproža razpravo (npr. izraz »družba«), pa je pri drugih elementih odsotnost opredelitve v posameznih državah članicah EU privedla do različnega tolmačenja tega, katere institucije so razvrščene med kreditne institucije. Za večjo konsistentnost so spodaj vodila o tem, kako ECB tolmači nekatere ključne izraze (brez poseganja v nacionalne zahteve ali zahteve ECB).

⁷ Pri tem preverjanju se bodo upoštevale vse veljavne nacionalne pravne zahteve.

Vloge in druga vračljiva sredstva

Eden od glavnih ciljev poenotenega nadzora skrbnega in varnega poslovanja je zadostna zaščita imetnikov vlog, vlagateljev in potrošnikov. S tega vidika nadzor pokriva institucije, katerih poslovna dejavnost je sprejemanje vračljivih sredstev od javnosti, bodisi v obliki vlog bodisi v drugih oblikah, kot je na primer neprekinjeno izdajanje obveznic in drugih primerljivih vrednostnih papirjev. Tako lahko vračljiva sredstva, vključno z vlogami, obsegajo dolgoročne varčevalne račune, tekoče račune, takoj vračljive varčevalne račune, sredstva na naložbenih računih ali v drugih oblikah, ki jih je treba vrniti. V širšem tolmačenju Sodišče Evropske unije navaja, da se »druga vračljiva sredstva« ne nanašajo samo na finančne instrumente, katerih njim lastna značilnost je vračljivost, ampak tudi na tiste, ki sicer nimajo te značilnosti, vendar so predmet pogodbenega dogovora, da se vplačana sredstva vrnejo.⁸

Enako široko tolmačenje velja tudi za izraz »vloga«, ki je v direktivi EU o sistemih jamstva za vloge⁹ opredeljena kot »pozitivni saldo, ki je posledica sredstev, ostalih na računu, ali začasnih stanj, ki so posledica običajnih bančnih transakcij, in jih mora kreditna institucija vrniti [po nominalni vrednosti] po veljavnih pravnih in pogodbenih pogojih, vključno z vezanim depozitom in hranilno vlogo«.¹⁰

Sredstva, prejeta v povezavi z zagotavljanjem določenih storitev, kot so na primer plačilne storitve ali izdaja elektronskega denarja, so izrecno izvzeta iz področja uporabe CRD IV oziroma CRR.¹¹

Javnost

Brez poseganja v obstoječe opredelitve »javnosti« v nacionalni zakonodaji izraz »javnost«, kadar se uporablja v kontekstu skrbnega in varnega poslovanja, implicira element zaščite za fizične ali pravne osebe pred tem, da bi sredstva zaupala nenadzorovanemu subjektu, katerih finančna trdnost ni potrjena. Tako so lahko določene skupine, ki naj takšne zaščite ne bi potrebovale, izvzete iz izraza »javnosti«. Na primer ljudje, ki imajo (oseben) odnos s podjetjem, kateremu so zaupali svoj denar, in lahko torej sami ocenijo njegovo finančno trdnost, ali profesionalni tržni udeleženci z zadostnim strokovnim znanjem in sredstvi, da izvajajo svojo analizo nasprotnih strank.

⁸ Sodba Evropskega sodišča z dne 11. februarja 1999, *Romanelli*, C-366/97, ECLI:EU:C:1999:71, odstavek 17.

⁹ Direktiva 2014/49/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o sistemih jamstva za vloge (UL L 173, 12. 6. 2014, str. 149).

¹⁰ Člen 2(1)(3) direktive o sistemih jamstva za vloge.

¹¹ Člen 18(3) druge direktive o plačilnih storitvah (Direktive 2015/2366/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23. 12. 2015, str. 35)) ter člen 6(3) direktive o elektronskem denarju (Direktive 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10. 10. 2009, str. 7)).

Dajanje kreditov za svoj račun

Kreditiranje v obliki dajanja kreditov ali posojil mora kreditna institucija izvajati »za svoj račun«. Kreditna institucija je tako upnik, medtem ko krediti/posojila, ki jih je odobrila, postanejo njena aktiva. Med različne vrste kreditov med drugim sodijo tisti, ki so naštet v drugi dejavnosti na seznamu v Prilogi I k CRD IV, tj. potrošniški krediti, hipotekarna posojila, odkup terjatev in financiranje komercialnih poslov. Kot kredit v skladu z opredelitvijo v CRR velja tudi dovoljena prekoračitev stanja na računu.

4.2 Kdaj je potrebno dovoljenje

Izdaja začetnega dovoljenja

Subjekti morajo pri pristojnem nacionalnem organu vložiti prošnjo za začetno dovoljenje iz več razlogov. Dejstvo, ali je licenca potrebna začasno ali stalno, načeloma nima nobenega vpliva na prošnjo. Licence se sicer ponavadi izdajajo za nedoločen čas.

- Vsak **subjekt (ali skupina subjektov), ki želi postati kreditna institucija**, tj. želi začeti sprejemati vloge ali druga vračljiva sredstva ter dajati kredite za svoj račun, potrebuje novo licenco. Lahko gre za novo ustanovljeni subjekt ali obstoječi subjekt, ki že izvaja eno od dveh bistvenih dejavnosti, in bi sedaj želel ponujati tudi drugo dejavnost. Lahko gre tudi za regulirano finančno institucijo, ki namerava razširiti svoje poslovanje na celoten sklop bančnih storitev.
- Nova licenca je potrebna tudi v primeru, da se **dve ali več kreditnih institucij združi in ustvari nov subjekt, na katerega se prenesejo dejavnosti združene kreditne institucije**. Vsak nov subjekt, ki izvaja regulirane dejavnosti, potrebuje licenco.

Takšen nov subjekt mora včasih obstajati le kratek čas, na primer tekom združevanja, ko je treba dejavnosti kreditne institucije izločiti in prenesti na nov, začasen subjekt, preden se združi s končnim subjektom. Ne glede na začasno naravo pa tak nov subjekt še vedno potrebuje licenco.

Vseeno je mogoče narediti izjemo za začasne kreditne institucije, ki bodo dejavnosti izvajale samo »pravno sekundo«, tj. samo toliko časa, kolikor je potrebno, da se zaključijo pravne transakcije v zvezi z združitvijo. Pri odločanju o tem, ali naj se naredi izjema, bodo nadzorniki upoštevali posebne okoliščine in tveganja, ki spremljajo izvedbo transakcije. Po mnenju ECB je takšno izjemo mogoče narediti samo v primeru, da imajo vpletene strani vzpostavljeno varovalo, če prenosa ne bi bilo mogoče zaključiti v roku »pravne sekunde«. Še vedno pa bo treba pridobiti vse potrebne nadzorniške odobritve, ki se nanašajo na združitev.

- **Premostitvena banka** je začasna kreditna institucija, ustanovljena posebej za to, da se nanjo prenesejo sredstva in obveznosti druge, običajno insolventne

kreditne institucije z namenom, da se ohranijo kritične funkcije, dokler se organizira prodaja ali delni odpis premoženja. Čeprav so premostitvene banke začasne, pa so še vedno kreditne institucije in zato podvržene odločitvi ECB o licenci.

Premostitveno banko je pogostokrat treba ustanoviti hitro, da se zagotovi podpora banki v krizi. Zaradi nujnosti in kratkega časovnega roka je mogoče v nesporno upravičenih okoliščinah premostitveni banki izdati dovoljenje z opustitvijo, kot to predvideva direktiva o sanaciji in reševanju bank,¹² kar ji omogoča, da začne poslovati, ne da bi v celoti izpolnjevala zahteve iz CRD IV. Takšna opustitev pa mora biti časovno omejena.

Ovisno od konkretnega primera poteka izdaja dovoljenja premostitveni banki v sodelovanju z drugimi organi, zlasti z Enotnim odborom za reševanje ali z nacionalnim organom za reševanje. Po potrebi se lahko vključijo tudi drugi organi.

Sprememba licence

Subjekti morajo vložiti prošnjo za spremembo začetnega dovoljenja iz več razlogov, od katerih so nekateri opisani v nadaljevanju.

- Nekaterе države članice ne odobrijo »univerzalne« bančne licence, tj. licence, ki prosilcu dovoljuje izvajanje vseh dejavnosti, ki so na seznamu v Prilogi I k CRD IV, ali drugih dejavnosti, če so opredeljene v nacionalni zakonodaji. V primeru neuniverzalne licence je zato treba razširiti obseg začetnega dovoljenja, če želi odobreni subjekt začeti izvajati drugo regulirano dejavnost, na primer investicijske storitve, upravljanje portfeljev, hrambo, skrbniške storitve itd.

Priloga I k CRD IV

SEZNAM DEJAVNOSTI, ZA KATERE VELJA MEDSEBOJNO PRIZNAVANJE

1. Sprejemanje vlog in drugih vračljivih sredstev.
2. Posojanje, ki med drugim vključuje: potrošniški kredit, kreditne pogodbe v zvezi z nepremičninami, odkup terjatev z regresom ali brez njega, financiranje komercialnih poslov (vključno s forfetiranjem).
3. Finančni zakup.
4. Plačilne storitve, kot so opredeljene v členu 4(3) Direktive 2007/64/ES.

¹² Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12. 6. 2014, str. 190).

5. Izdajanje in upravljanje drugih plačilnih sredstev (npr. potovalni čeki in bančne menice), če takšna dejavnost ni zajeta v točki 4.
6. Izdajanje garancij in drugih jamstev ter prevzemanje obveznosti.
7. Trgovanje za svoj račun ali za račun strank z:
 - (a) instrumenti denarnega trga (čeki, blagajniški zapisi, potrdila o vlogah itd.);
 - (b) tujo valuto;
 - (c) finančnimi standardiziranimi terminskimi pogodbami in opcijami;
 - (d) valutnimi in obrestnimi instrumenti;
 - (e) prenosljivimi vrednostnimi papirji.
8. Sodelovanje pri izdaji vrednostnih papirjev in opravljanje s tem povezanih storitev.
9. Svetovanje podjetjem na področju strukture kapitala, poslovne strategije in sorodnih zadev ter svetovanje in storitve, povezane z združitvami in nakupi družb.
10. Denarnoposredniški posli.
11. Upravljanje s portfeljem naložb in svetovanje.
12. Hramba in upravljanje z vrednostnimi papirji.
13. Kreditne bonitetne storitve.
14. Oddajanje sefov.
15. Izdajanje elektronskega denarja.

Storitve in dejavnosti iz oddelkov A in B Priloge I k Direktivi 2004/39/ES so predmet medsebojnega priznavanja v skladu z navedeno direktivo, če se nanašajo na finančne instrumente iz oddelka C Priloge I navedene direktive.

- Institucija se lahko odloči, da bo v času svojega obstoja izvajala drugačne dejavnosti. Če nacionalna zakonodaja terja odločitev o licenci zaradi **spremembe dejavnosti**, mora biti vključena tudi ECB, ki bo sprejela odločitev o licenci. Če pa začetno dovoljenje že pokriva novo dejavnost, ni treba zaprositi za spremembo licence.
- Lahko se spremeni tudi pravna oblika subjekta. Če **sprememba pravne oblike** v skladu z nacionalno zakonodajo terja odločitev o licenci ali če se spremeni bonitetni režim, ki velja za institucijo, mora biti vključena tudi ECB, ki bo sprejela odločitev o licenci. Če sprememba pravne oblike v skladu z nacionalno zakonodajo ne terja odločitve o licenci, je lahko še vedno potrebna druga vrsta

nadzorniške odobritve, na primer zaradi spremembe konstitutivnih dokumentov kreditne institucije (statuta).

- Odločitev ECB o razširitvi licence je lahko potrebna tudi zaradi **združitve**, še posebno če licenca subjektov ne pokriva istih dejavnosti. Subjekt, ki bo prevzel regulirane dejavnosti, ki so jih prej izvajale druge stranke v poslu združitve, mora imeti dovoljenje za celoten nabor dejavnosti. Če subjekt že ima bančno licenco, je treba to licenco razširiti. Treba je pridobiti tudi vse druge potrebne nadzorniške odobritve, ki se nanašajo na združitev.

Ker ima ECB izključno pristojnost, da izdaja dovoljenja znotraj EMN, se licenc ne sme prenašati na nov ali obstoječ subjekt brez predhodnega dovoljenja ECB.

Na splošno je mogoče prošnje za spremembo licence oceniti bolj sorazmerno kot prošnje za začetno dovoljenje. Primeri za to so navedeni v razdelku 5.

4.3 Dodatne dejavnosti, ki jih ureja nacionalna zakonodaja

Glej tudi naslednje pojasnilo na spletnem mestu ECB o bančnem nadzoru:

[Dopis z dne 31. marca 2017 o pristojnosti ECB, da izvaja nadzorniška pooblastila, zagotovljena z nacionalno zakonodajo.](#)

Dejavnosti, ki jih ureja nacionalna zakonodaja, lahko presegajo tiste na seznamu v Prilogi I k CRD IV. Kadar nacionalna zakonodaja zahteva, da kreditna institucija pridobi dovoljenje, preden začne izvajati določeno finančno dejavnost, mora ECB zato sprejeti odločitev o dovoljenju, tudi če ta dejavnost ni na seznamu dejavnosti v Prilogi I k CRD IV, v kolikor takšna zahteva za pridobitev dovoljenja podpira nadzorno funkcijo po zakonodaji EU.^{13 14}

ECB odobri dovoljenje tudi za dejavnosti, ki jih ureja samo nacionalna zakonodaja, če po zakonodaji EU sodijo pod nadzorno funkcijo.

¹³ Začasno je izvzeto dovoljenje za dejavnosti izdajanja kritih obveznic s strani kreditnih institucij, kadar nacionalna zakonodaja zahteva posebno dovoljenje, vendar bo opravljena še nadaljnja ocena.

¹⁴ V skladu s členom 78(5) okvirne uredbe o EMN, po katerem »odločitev o izdaji dovoljenja pokriva vlagateljeve dejavnosti v vlogi kreditne institucije, kot je določeno v upoštevnem nacionalnem pravu (...)«.

5 Ocenjevanje prošelj za pridobitev licence

Za več informacij glej:

- Tehnični standardi EBA
- Poslovni načrt: člen 10 CRD IV
- Kapital: člen 12 CRD IV
- Primernost uprave: člen 91 CRD IV
- Primernost delničarjev: člen 14 CRD IV

Informacije, ki jih predloži prosilec za začetno dovoljenje za opravljanje bančnih storitev ali za spremembo obstoječega dovoljenja, nadzorniki ocenijo glede na sklop kriterijev iz zakonodaje EU in nacionalne zakonodaje ter na način, ki je ustrezen za zaproseno licenco. Sledijo primeri nekaterih področij, ki jih zajema ocena:

- splošna predstavitev prosilca in njegove pretekle dejavnosti, vključno z izkušnjami in utemeljitvijo prošnje za pridobitev licence;
- poslovni načrt, vključno z nameravanimi dejavnostmi, poslovnim modelom in z njim povezanim profilom tveganosti;
- organizacijska struktura prosilca, vključno z zahtevami glede organizacije IT in zunanjega izvajanja;
- finančne informacije, vključno z načrtom bilance stanja in napovedmi izkaza poslovnega izida ter z ustreznostjo notranjega kapitala in notranje likvidnosti;
- primernost delničarjev;
- primernost uprave, nosilcev ključnih funkcij in nadzornega sveta.

V naslednjih razdelkih so podrobneje pojasnjeni ocenjevalni kriteriji.

5.1 Kapital¹⁵

Nadzorniki v okviru ocenjevanja prošelj za pridobitev licence ocenijo znesek, kakovost, izvor in sestavo kapitala kreditne institucije prosilke.¹⁶ Nadzorniki ocenijo kapitalske potrebe za vse prošnje, ne glede na to, ali gre za začetno dovoljenje, dovoljenje v kontekstu združitve ali prevzema, prošnje za ustanovitev premostitvene banke ali razširitev obsega obstoječega dovoljenja. Pri oceni kapitalskih potreb se upošteva stanje v času, ko se presoja o dovoljenju, pa tudi kapitalske potrebe, predvidene za določeno obdobje.

Med praksami pristojnih nacionalnih organov za določanje ravni potrebnega kapitala so bile ugotovljene razlike, zato velja razjasniti dva osnovna koncepta.

¹⁵ Razdelek 5.1 je v drugi revidirani izdaji vodnika za pridobitev licence dodan na novo.

¹⁶ Odvisno od posebnih okoliščin posameznega primera, prosilec ni vedno subjekt, ki naj bi se mu izdalo dovoljenje za opravljanje bančnih storitev. Lahko je denimo predlagan delničar oz. delničarji pravne osebe, ki bo ustanovljena, ko bo pridobila dovoljenje.

Zahteve glede ustanovnega kapitala

Zahteve glede ustanovnega kapitala se nanašajo na absolutni minimalni znesek kapitala, ki ga mora imeti kreditna institucija v skladu z nacionalno zakonodajo. Ustanovni kapital je treba v celoti vplačati v času izdaje dovoljenja¹⁷ in ga je nato treba vzdrževati ves čas obstoja kreditne institucije, v skladu s členom 93 CRR. CRD IV določa, da je minimalni znesek ustanovnega kapitala 5 milijonov EUR.¹⁸ Nekatere države članice so pri prenosu CRD IV v nacionalno zakonodajo določile višje mejne vrednosti ustanovnega kapitala. V takšnih primerih se za določitev ustanovnega kapitala uporablja ta višja mejna vrednost.

Kapitalske zahteve

Kapitalske zahteve se nanašajo na znesek kapitala, ki ga mora kreditna institucija vzdrževati po pridobitvi dovoljenja, in sicer za absorbiranje možnih izgub in zmanjšanje tveganj, povezanih z njenimi dejavnostmi. Kapitalske zahteve se ocenijo v času pridobitve dovoljenja, in sicer na podlagi prosilčevega poslovnega načrta in njegove predvidene aktive, prilagojene kreditnemu, operativnemu in tržnemu tveganju. Veljajo tako za samostojne subjekte kot tudi za skupine, ki so podvržene konsolidiranemu nadzoru.

Kakovost kapitala

V skladu s členom 72 v povezavi s členom 25 CRR kapital institucije sestavlja vsota navadnega lastniškega temeljnega kapitala (členi 26 do 50 CRR), dodatnega temeljnega kapitala (členi 51 do 61 CRR) in dodatnega kapitala (členi 62 do 71 CRR).

Da bi bilo zagotovljeno dosledno ocenjevanje tega, kako močna je kapitalska osnova kreditne institucije, so se poenotila pravila o tem, kateri elementi lahko sestavljajo kapitalsko osnovo. CRR opredeljuje, kateri kapitalski instrumenti in postavke se lahko priznajo za elemente kapitala.

Nadzorniki med ocenjevanjem preverijo, ali kapital sestavljajo priznani elementi, s čimer se zagotavlja kakovost kapitala.

Pričakuje se, da je kapital institucije jasno ločen od drugih sredstev, ki jih ima lastnik, ker mora ostati v celoti na voljo kreditni instituciji in ga lahko neomejeno uporablja izključno slednja.

Količina pričakovanega kapitala ob pridobitvi dovoljenja

Nadzorniki ocenijo sposobnost kreditne institucije, da vzdržuje zadostno raven kapitala v določenem časovnem obdobju, tj. navadno tri leta. V ta namen ocenijo

¹⁷ Razen kadar nacionalna zakonodaja izrecno preprečuje, da bi bil ustanovni kapital vplačan že vnaprej. V tem primeru se v odločitev ECB lahko doda odločilni pogoj, s čimer dovoljenje za opravljanje bančnih storitev začne veljati šele, ko je ustanovni kapital v celoti vplačan.

¹⁸ Ta določba ima nekaj posebnih izjem. Za podrobnosti glej člen 12(4) CRD IV. Za nekatere kategorije kreditnih institucij so minimalne zahteve glede ustanovnega kapitala lahko tudi nižje od 5 milijonov EUR.

poslovni načrt kreditne institucije prosilke ter ovrednotijo dejavnosti, ki jih bo izvajala, in z njimi povezana tveganja.

ECB pričakuje, da bo kapital kreditne institucije ob pridobitvi dovoljenja zadostoval, da absorbira izgube, ki bodo posledica njene izpostavljenosti tveganju v tem obdobju.

Poslovni načrt naj vsebuje osrednji scenarij ter tudi zaostren, a verjeten neugoden scenarij za prva tri leta poslovanja. V okviru skupne ocene poslovnega načrta nadzorniki pregledajo in preizkusijo napovedi po osrednjem in neugodnem scenariju.

Standardna praksa je, da se za določitev ravni pričakovanega kapitala ob pridobitvi dovoljenja naredi več izračunov, njihovi rezultati pa se primerjajo:

- Prosilec naprej oceni kapitalske zahteve za vsako od prvih treh let delovanja in ugotovi, kateri od treh zneskov je najvišji.
- Potem se ta znesek primerja z zahtevami glede ustanovnega kapitala po nacionalni zakonodaji in se določi, kateri od obeh zneskov je višji.
- Nazadnje se predvidene kumulativne izgube (če obstajajo) v prvih treh letih delovanja po osrednjem ali neugodnem scenariju kreditne institucije (tiste, ki so višje) prištejejo najvišjemu znesku, ugotovljenemu v drugem koraku. Ti trije koraki so osnova za izračun skupnega zneska kapitala, ki ga mora imeti kreditna institucija na voljo ob pridobitvi dovoljenja (tj. pričakovani kapital ob pridobitvi dovoljenja).

Izračun pričakovanega kapitala ob pridobitvi dovoljenja temelji na prosilčevem poslovnem načrtu in temeljnih predpostavkah za prva tri leta delovanja. Namen tega je vzpostaviti raven kapitala, ki naj zagotovi, da kreditna institucija v prvih letih delovanja izpolnjuje ocenjene zahteve glede kapitala.

Zato je običajna praksa, da pristojni organi, vključno z ECB, poleg zahtev glede ustanovnega kapitala določijo tudi dodaten individualen tveganju prilagojen blažilnik. Zahteve glede ustanovnega kapitala mora kreditna institucija namreč izpolnjevati ves čas obstoja, zato tega kapitala ne more uporabiti za absorbiranje morebitnih izgub.

Pričakovani kapital ob pridobitvi dovoljenja torej ni opredeljen samo kot raven kapitala, ki zagotavlja izpolnjevanje zahtev v tistem trenutku, ampak tudi kot raven kapitala, ki zagotavlja izpolnjevanje tako kapitalskih zahtev kot tudi zahtev glede ustanovnega kapitala v prvih letih delovanja.

Razpoložljivost kapitala

Razlikuje se med tistim delom pričakovanega kapitala ob pridobitvi dovoljenja, ki ga je treba v celoti vplačati v času pridobitve dovoljenja, in preostankom, ki ga je mogoče kriti s kapitalskimi viri.

Najvišji znesek bodisi zahtevanega ustanovnega kapitala bodisi zahtevanega kapitala ter izgube v prvem letu delovanja (kot jih predvideva prosilec) so osnova za izračun zneska, ki mora biti v celoti vplačan v času pridobitve dovoljenja.

ECB pričakuje, da bo razlika med zneskom, ki ga je treba v celoti vplačati v času pridobitve dovoljenja, in med skupnim pričakovanim kapitalom ob pridobitvi dovoljenja krita s kapitalskimi viri, ki bodo na voljo v času pridobitve dovoljenja.

Kapitalski viri so opredeljeni kot finančno premoženje, ki je prosilcu zanesljivo na voljo. Vključujejo lahko naslednje finančno premoženje, če ga potrdijo nadzorniki: izposojena sredstva, bančne garancije, zasebni finančni viri delničarjev in finančni instrumenti, ki so bili ali bodo izdani na finančnih trgih, itd. Pričakuje se, da bo prosilec dokazal razpoložljivost teh dodatnih virov.

Primeri

Spodnji primeri ponazarjajo razlike v skupnem pričakovanem kapitalu ob pridobitvi dovoljenja, do katerih pride zato, ker so nekatere države članice določile višjo mejno vrednost glede zahtevanega ustanovnega kapitala, ter razliko med vplačanim kapitalom in skupnim pričakovanim kapitalom.

Prvi primer: kapitalske zahteve presegajo zahteve glede ustanovnega kapitala

V tem primeru je ocenjeno, da so v prvih treh letih kapitalske zahteve dosledno višje od zahtev glede ustanovnega kapitala. Najvišji znesek kapitalskih zahtev – 12, tretje leto – se prišteje predvidenim kumulativnim izgubam v prvih treh letih – tj. 4 – kar znese 16. To je znesek pričakovanega kapitala v času izdaje dovoljenja kreditni instituciji (vključno s kapitalskimi viri). Znesek kapitala, ki ga je treba vplačati ob pridobitvi dovoljenja, je v tem primeru 8 (sestavljajo ga ocena kapitalskih zahtev za prvo leto – 6 – in predvidene izgube v prvem letu – 2).

Slika 1

Kapitalske zahteve presegajo zahteve glede ustanovnega kapitala

	Leto 1	Leto 2	Leto 3
Zahteve glede ustanovnega kapitala	5	5	5
Kapitalske zahteve	6	9	12
	+		+
Akumulirane letne izgube	2	3,5	4
	8		16
	Znesek skupnega pričakovanega kapitala, ki se vplača ob pridobitvi dovoljenja		Skupni pričakovani kapital ob pridobitvi dovoljenja (vplačan in kapitalski viri)

Drugi primer: zahteve glede ustanovnega kapitala po nacionalni zakonodaji presegajo kapitalske zahteve

V tem primeru so zahteve glede ustanovnega kapitala – 15 – v prvih treh letih dosledno višje od kapitalskih zahtev. Ker je najvišji znesek 15, se za izračun uporabi znesek, ki izhaja iz zahtev glede ustanovnega kapitala, in ne znesek, ki izhaja iz kapitalskih zahtev. Zato se 15 prišteje kumulativnim izgubam v prvih treh letih – 4 – kar znese 19. V tem primeru znesek pričakovanega kapitala v času izdaje dovoljenja prosilcu (vključno s kapitalskimi viri) znaša 19, medtem ko se pričakuje, da bo ob pridobitvi dovoljenja vplačan znesek 17 (ustanovni kapital je 15 in še predvidene izgube v prvem letu – 2).

Slika 2

Zahteve glede ustanovnega kapitala po nacionalni zakonodaji presegajo kapitalske zahteve

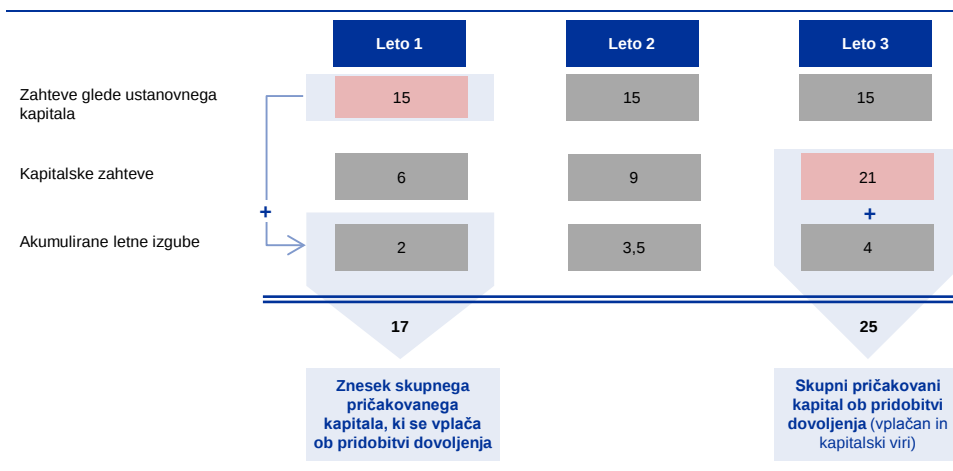
	Leto 1	Leto 2	Leto 3
Kapitalske zahteve	6	9	12
Zahteve glede ustanovnega kapitala	15	15	15
	+		+
Akumulirane letne izgube	2	3,5	4
	17		19
	Znesek skupnega pričakovanega kapitala, ki se vplača ob pridobitvi dovoljenja		Skupni pričakovani kapital ob pridobitvi dovoljenja (vplačan in kapitalski viri)

Tretji primer: uporaba najprej enega in nato drugega najvišjega zneska

V tem primeru se predvidene kapitalske zahteve hitro zvišujejo in v tretjem letu presežejo zahteve glede ustanovnega kapitala. Ta najvišji znesek – 21 – se prišteje predvidenim kumulativnim izgubam v prvih treh letih – 4 – kar zneske 25. To je znesek pričakovanega kapitala v času izdaje dovoljenja prosilcu (vključno s kapitalskimi viri). Pričakovan znesek kapitala, ki se vplača ob pridobitvi dovoljenja – 17 – je enak kot v prejšnjem primeru.

Slika 3

Uporaba najprej enega in nato drugega najvišjega zneska

Najvišji znesek, ki se uporabi kot osnova za izračune, je – za razliko od zgornjih primerov – lahko ugotovljen tudi prvo ali drugo leto.

Poleg tega lahko nadzorniki v času izdaje dovoljenja zahtevajo dodaten kapital, če morajo biti krita specifična tveganja, npr. »tveganje v začetni fazi poslovanja« ali »izvedbeno tveganje«, odvisno od individualnih okoliščin, ki se pokažejo na podlagi analize od primera do primera.

Lokacija

Pričakuje se, da je v celoti vplačan zahtevani kapital prikazan v poslovnih knjigah kreditne institucije, razen če nacionalna zakonodaja ne določa drugače.

Čas

Priporočljivo je, da je celoten znesek pričakovanega kapitala v celoti vplačan pred izdajo dovoljenja. Če pa zaradi nacionalne zakonodaje ali prakse to ni izvedljivo, je

treba pred pridobitvijo dovoljenja ali vsaj pred komercialnim začetkom delovanja¹⁹ v celoti vplačati ustanovni kapital.

Dokazila o plačilu ali prenosu kapitala se predložijo nadzornikom, če tako zahteva nacionalna zakonodaja.

Bančne skupine

V nekaterih primerih so banke, ki so na novo pridobile dovoljenje, del obstoječe bančne skupine. Podrejena družba, ki je na novo pridobila dovoljenje, lahko vpliva na raven kapitala skupine, odvisno od njene velikosti in dejavnosti. Ko se bo ocenjeval morebiten vpliv subjekta z novo pridobljenim dovoljenjem na bančno skupino, se bodo upoštevale opustitve, če obstajajo.

Opustitev lahko odobrijo pristojni organi, z njo pa se subjektu, ki je na novo pridobil dovoljenje, omogoči izvzetje pri izpolnjevanju kapitalskih oziroma likvidnostnih zahtev na posamični osnovi. Namesto tega bodo zahteve za banko, ki je na novo pridobila dovoljenje, vključene v bonitetni obseg konsolidacije njene nadrejene družbe.

Če je mišljeno, da kreditni instituciji ne bo treba izpolnjevati kapitalskih oziroma likvidnostnih zahtev na posamični osnovi, je treba odločitev o opustitvi sprejeti pred izdajo dovoljenja ali istočasno, ko institucija pridobi dovoljenje, da bo opustitev veljavna od pridobitve dovoljenja.

Običajno se opustitev odobri ob pridobitvi dovoljenja v primerih, ko sta prosilec oziroma njegova nadrejena družba že nadzorovani instituciji.

Premostitvene banke

Načeloma morajo kapitalske in likvidnostne zahteve izpolnjevati tudi premostitvene banke, ki so na novo pridobile licenco.

Zaradi negotovosti, ki je v zvezi z vrednotenjem in stroški značilna za premostitvene banke, lahko nadzorniki v fazi po reševanju (potem ko so ocenili vsak primer posebej) določijo višje – ali nižje – kapitalske zahteve kot za subjekt, ki je bil njen predhodnik.

Na splošno mora premostitvena banka ohraniti enak odstotek kapitala, kot ga je imela njena predhodnica, pri čemer naj upošteva previdno vrednotenje aktive, pravic in obveznosti, ki so bile prenesene nanjo, dokler ne bo izvedena celovita ocena v okviru procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP).

¹⁹ Komercialen začetek delovanja se razume kot trenutek, ko kreditna institucija začne tržiti svojo ponudbo z namenom privabljanja komitentov.

5.2 Poslovni načrt²⁰

Ko bo EBA sprejel osnutek regulativnih tehničnih standardov, bodo informacije, ki jih je treba predložiti kot del prošnje za pridobitev bančne licence, natančneje opredeljene ter bodo vključevale izčrpne dokumente in podrobnosti o širokem naboru tem.

Spodnji seznam sicer ni izčrpen, vendar navaja glavne teme, ki zanimajo nadzornike pri ocenjevanju poslovnega načrta.²¹

Nadzorniki lahko izpodbijajo predložene informacije, da bi preverili predpostavke, na katerih temelji poslovni načrt.

Poslovni načrt se navadno pripravlja za srednjeročne obdobje, tj. za časovni razpon od treh do petih let.

Predlagane dejavnosti in strategija

Da bi pristojni organi lahko ocenili poslovni model in s tem povezan profil tveganosti, mora prosilec v skladu s členom 10 CRD IV in nacionalno izvedbeno zakonodajo predložiti informacije o predlaganih dejavnostih, ki se bodo izvajale. Od prosilca se pričakuje, da opiše splošno strategijo ter posamezne korake, s katerimi bodo doseženi strateški cilji institucije.

Nadzorniki ocenijo informacije v poslovnem načrtu, ki zadevajo ponujene produkte in storitve, segment in lokacijo ciljnih komitentov, fizične oziroma digitalne distribucijske kanale ter nameravano tržno pozicioniranje v razmerju do konkurentov.

Pri ocenjevanju časovnice izvajanja predlaganega poslovnega načrta bodo nadzorniki upoštevali tako vsebino, prednostne naloge in roke posameznih načrtovanih korakov kakor tudi fiksne in variabilne stroške, ki izhajajo iz izvajanja.

V prošnji je treba navesti tudi informacije o načrtovani priključitvi sistemu jamstva za vloge in institucionalni shemi za zaščito vlog, kjer je to relevantno.

Gospodarsko okolje in uspešnost poslovnega modela

Nadzorniki ocenijo položaj kreditne institucije v makroekonomskem okolju, ob tem pa upoštevajo tudi poslovno okolje.

Okolje daje nadzornikom kontekst, da lahko razumejo glavne predpostavke, na katerih temeljijo napovedi. Nadzorniki pogosto izpodbijajo temeljne predpostavke, da bi zagotovili, da so te realistične, napovedi pa uresničljive.

²⁰ Razdelek 5.2 je v drugi revidirani izdaji vodnika za pridobitev licence dodan na novo.

²¹ Kadar je to ustrezno in kadar nacionalna zakonodaja to dopušča, lahko nadzorniki zahtevajo predložitev dodatne dokumentacije, kot je na primer izstopni načrt, ki opisuje urejeno prenehanje poslovanja kreditne institucije brez neizpolnitve obveznosti.

Uspešnost poslovnega modela se ocenjuje s pregledom glavnih dejavnikov ustvarjanja dobička in sposobnosti subjekta, da v prvih treh letih delovanja ustvarja zadostne donose. Nadzorniki ocenjujejo tudi vzdržnost poslovnega modela kreditne institucije, pri čemer preverijo sposobnost ustvarjanja dobička v prihodnje ter pričakovan profil tveganosti v časovnem obdobju poslovnega načrta.

Finančne napovedi

Ocenjevanje finančnih napovedi temelji na napovedani bilanci stanja in izkazu poslovnega izida za najmanj tri polna leta dejavnosti, ki jih izvaja prosilec.

V napovedih naj bosta navedena osrednji ali osnovni scenarij ter neugodni scenarij, tako da lahko nadzorniki ocenijo uspešnost in vzdržnost poslovnega modela v različnih razmerah. V obeh scenarijih je treba pojasniti predpostavke, na katerih temeljita, ter zakaj so bile izbrane in zakaj so po mnenju prosilca realistične.

V obeh scenarijih je treba navesti, kakšen je njun vpliv na kapitalske in likvidnostne količnike.

V posredovanih finančnih informacijah je treba opisati tudi profil financiranja prosilca, diverzifikacijo ter vire financiranja, ki jih bo uporabil, oziroma morebitno nastalo zadolženost.

Na podlagi finančnih napovedi se ocenjuje, ali sta znesek in kakovost kapitala, ki ga zagotavlja prosilec, zadostna za absorbiranje izgub, ki izhajajo iz profila tveganosti kreditne institucije, vključno z napovedanimi izgubami na podlagi neugodnega scenarija.

Organizacijska struktura

Nadzorniki pri ocenjevanju jasnosti in učinkovitosti organizacijske strukture kreditne institucije ne preverijo samo organizacije zaposlenih v operativi, ampak tudi organizacijo vodstvenih ravni.

V oceni se presoja, ali splošna organizacija omogoča kreditni instituciji, da svoje dejavnosti izvaja učinkovito, odgovorno in kontrolirano.

Nadzorniki so pozorni tako na razporeditev nalog in na linije poročanja kakor tudi na organizacijo ter na kvalitativno in kvantitativno sestavo funkcije upravljanja tveganj in kontrolne funkcije.

Ureditev notranjega upravljanja

Ureditev notranjega upravljanja institucije je sestavni del korporativne strukture ter prispeva k temu, da je institucija za svoj namen primerno organizirana.

Pri ocenjevanju ureditve notranjega upravljanja se preverjata sestava in vloga upravljalnih in nadzornih organov, vključno z ustreznimi komisijami. Sem sodi tudi ovrednotenje njihove skladnosti z nacionalno zakonodajo.

Upravljavska struktura se ocenjuje na podlagi kriterijev transparentnosti, odpornosti ter sposobnosti, da omogoča učinkovito sprejemanje odločitev z jasno razporeditvijo pooblastil in pristojnosti na vseh ravneh.

Poleg tega je treba v skladu z relevantno zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo z ureditvijo notranjega upravljanja zagotoviti ustrezen sistem medsebojnega nadzora, zaščititi upravljalni organ pred neprimernimi vplivi ter omogočiti odkrivanje primerov nasprotja interesov.

Okvir notranjih kontrol in upravljanja tveganj

Okvir notranjih kontrol in upravljanja tveganj mora v skladu z relevantno zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo celovito pokrivati dejavnosti kreditne institucije in nastala tveganja. Pri ocenjevanju omenjenega okvira nadzorniki preverijo, ali uporabljene usmeritve in metodologije omogočajo učinkovito prepoznavanje, merjenje in spremljanje tveganj, vključno z dejavnostmi zunanjih izvajalcev.

Načeloma morajo imeti funkcije upravljanja tveganj, skladnosti poslovanja s predpisi in notranje revizije zadostno število kompetentnih zaposlenih. Tako se bodo v oceni upoštevali velikost funkcij v primerjavi z velikostjo in kompleksnostjo kreditne institucije, geografska lokacija funkcij v primerjavi z lokacijo, kjer kreditna institucija dejansko izvaja dejavnosti, ter ali ima okvir notranjih kontrol in upravljanja tveganj na voljo zadostna tehnološka sredstva.

IT-infrastruktura in načrtovanje neprekinjenega poslovanja

Kreditne institucije pri poslovanju v veliki meri uporabljajo informacijsko tehnologijo, zlasti pri zagotavljanju storitev spletnega in mobilnega bančništva. Zato je pomembno, da je IT-infrastruktura zanesljiva ter da so bili sprejeti ustrezni ukrepi pri načrtovanju neprekinjenega poslovanja.

Nadzorniki ocenjujejo zmogljivost IT-infrastrukture, ki mora v normalnih razmerah in v stresnih obdobjih zadovoljiti tekoče in prihodnje poslovne potrebe.

Od kreditnih institucij se pričakuje, da vzpostavijo ustrezne usmeritve in procese za prepoznavanje, ocenjevanje, spremljanje in upravljanje IT-tveganja.

Načrt neprekinjenega poslovanja, vključno z obnovitvijo po IT-katastrofi, se ocenjuje z namenom preveriti, ali zagotavlja ustrezno odpornost in ohranjanje kritičnih operacij v primeru hudih motenj.

Ureditev zunanjega izvajanja

Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem, so bolj tvegane, naj so oddane znotraj skupine, katere članica je kreditna institucija, ali zunanjim ponudnikom. Te dejavnosti so zato še posebno pod drobnogledom, pri ocenjevanju pa se med drugim upošteva naslednje:

- narava dejavnosti, oddanih zunanjim izvajalcem, in razlogi za zunanje izvajanje;
- izkušnje, pretekla uspešnost in lokacija ponudnikov storitev;
- zanesljivost politike zunanjega izvajanja in njen vpliv na upravljanje tveganj, zlasti pri čezmejnem zunanjem izvajanju;
- pogodbeni dogovor v obliki dogovora o ravni storitev.

5.3 Ocenjevanje sposobnosti in primernosti upravljalnega organa

Za člane upravljalnega organa v subjektu prosilcu je treba oceniti, ali izpolnjujejo zahteve glede sposobnosti in primernosti (»primernost«). To velja za vse člane upravljalnega organa, ne glede na to, ali opravljajo izvršno ali nadzorno funkcijo. V samo odločitev o dovoljenju je načeloma vključena ocena sposobnosti in primernosti vseh članov upravljalnega organa.

Za razliko od ocenjevanja sposobnosti in primernosti v okviru tekočega nadzora ocenjevanje sposobnosti in primernosti bodočih članov upravljalnega organa v postopku izdaje dovoljenja izvaja ECB, in sicer tako za pomembne kot tudi za manj pomembne institucije.

Vendar po sprejetju odločitve o začetnem dovoljenju nadaljnja imenovanja v upravljalni organ ali njegove spremembe ne bodo vplivale na odločitev o začetnem dovoljenju, prav tako pa zaradi njih banki ne bo treba zaprositi za novo dovoljenje.

Kriteriji, ki se uporabljajo pri ocenjevanju imenovanj v upravljalni organ v okviru postopka izdaje dovoljenja, so enaki kriterijem, ki se uporabljajo pri običajnem ocenjevanju sposobnosti in primernosti.

Ker je treba pri procesu ocenjevanja upoštevati načelo sorazmernosti, je proces prilagojen predvideni sistemski pomembnosti in napovedanemu profilu tveganosti subjekta prosilca. V naslednjih točkah je prikazano, kako se upošteva načelo sorazmernosti.

- Kreditne institucije, ki zaprosijo za razširitev licence, po definiciji že imajo dovoljenje za opravljanje bančnih storitev, zato jih nadzoruje bodisi ECB bodisi pristojni nacionalni organ, odvisno od pomembnosti. Zato bodo ocenjeni samo novi člani upravljalnega organa, ki bodo imenovani zaradi razširitve.

Za podrobnejše napotke glej [Vodnik za ocenjevanje sposobnosti in primernosti](#).

Če razširitev pomeni precejšnje spremembo poslovnega modela subjekta oziroma zapletenosti ali obsega njegovih storitev in produktov, se v okviru razširitve licence lahko oceni uprava kot celota, s čimer se zagotovi, da se ohrani kolektivna primernost znanja uprave.

Obstoječi člani upravljalnega organa v postopku razširitve licence običajno niso ponovno ocenjeni. Če pa se med ocenjevanjem pojavijo nova dejstva, ki lahko negativno vplivajo na sposobnost in primernost članov uprave, lahko pristojni nacionalni organ skupaj z ECB razmisli o ločenem, polnem ocenjevanju sposobnosti in primernosti.

- Imenovanja v premostitvenih bankah so podvržena običajnemu postopku ocenjevanja sposobnosti in primernosti. Izvzetje iz zahtev glede sposobnosti in primernosti je lahko odobreno samo, če je ustanovitev premostitvene banke izjemno nujna.
- Ocenjevanje ugleda kandidatov za člane upravljalnega organa bo potekalo na enak način za vse prosilce, ne glede na to, ali bo prihodnji status prosilca pomemben ali manj pomemben. Načelo sorazmernosti se tu ne upošteva.

5.4 Ocenjevanje neposrednih in posrednih delničarjev

Izraz »delničarji« se tu nanaša na »delničarje in družbenike«, kot so navedeni v členu 14 CRD IV.

Če imajo delničarji subjekta prosilca v lasti več kot 10% kapitala ali glasovalnih pravic oziroma pomembno vplivajo na upravo subjekta, se bodo v okviru postopka izdaje dovoljenja uporabili kriteriji za kvalificirane deleže. Če pa ima subjekt več manjših delničarjev brez kvalificiranih deležev, se bo običajno ocenilo 20 največjih delničarjev.²²

V okviru postopka razširitve licence obstoječi delničarji običajno niso ponovno ocenjeni. Če pa se med ocenjevanjem pojavijo nova dejstva, ki lahko negativno vplivajo na primernost kvalificiranih delničarjev, lahko pristojni nacionalni organ skupaj z ECB razmisli o ločenem ocenjevanju delničarjev, če takšno pooblastilo omogoča nacionalna zakonodaja.

Kvalificirani deleži

V okviru postopka izdaje dovoljenja so kriteriji, ki se uporabljajo za ocenjevanje delničarjev, enaki kriterijem, ki se uporabljajo za ocenjevanje pridobitelja kvalificiranega deleža v obstoječi kreditni instituciji. Kriteriji vključujejo:

- ugled delničarja;
- finančno trdnost delničarja;

²² Final report on draft Regulatory Technical Standards under Article 8(2) of Directive 2013/36/EU and draft Implementing Technical Standards under Article 8(3) of Directive 2013/36/EU (EBA/RTS/2017/08 in EBA/ITS/2017/05).

- neobstoj suma o pranju denarja in financiranju terorizma.

Poleg tega sta dva druga kriterija, ki se ravno tako uporabljata pri ocenjevanju pridobitev kvalificiranih deležev, zajeta drugje v skupni oceni za izdajo dovoljenja, in sicer:

- ugled, znanje, veščine in izkušnje višjega vodstva, ki bo vodilo poslovanje kreditne institucije (glej razdelek 5.3);
- predvidena skladnost institucije z bonitetnimi zahtevami (glej razdelek 5.1).

Čeprav je ocena zelo podobna oceni, izvedeni med postopkom za pridobitev kvalificiranega deleža, ločena odločitev o kvalificiranem deležu ne bo izdana, razen če to zahteva nacionalna zakonodaja, s katero se prenaša CRD IV. Zato je rezultat ocenjevanja delničarjev načeloma vključen v odločitev o dovoljenju.

Ciljno usmerjena ocena 20 največjih delničarjev

Za več informacij glej regulativne tehnične standarde EBA (ki se bodo v kratkem začeli izvajati).

Če nihče nima kvalificiranega deleža, se bo ocena na splošno osredotočila na 20 največjih delničarjev oziroma na vse delničarje, če ima subjekt manj kot 20 delničarjev.

V zahtevi po informacijah za 20 delničarjev, ki bodo vključeni v ciljno usmerjeno oceno, se ne bodo upoštevali samo standardi EBA, ampak tudi načelo sorazmernosti, velikost deležev in vloga delničarjev.

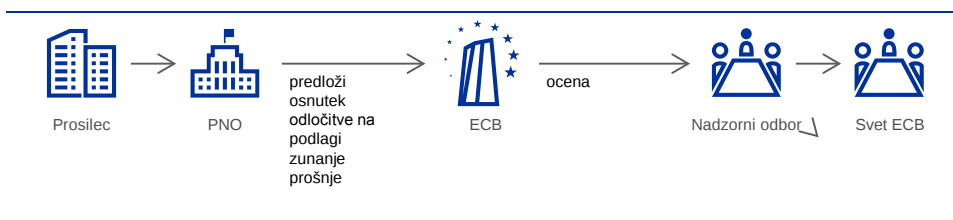
Več delničarjev ima lahko v lasti povsem enak delež, zato je težko vedeti, katere je treba vključiti v ciljno usmerjeno oceno 20 največjih delničarjev. V tem primeru bodo v oceno načeloma vključeni vsi delničarji, katerih delež je povsem enak najmanjšemu deležu nad pragom 20. največjega delničarja.

6 Postopkovna vprašanja

V euroobmočju postopek izdaje ali razširitve bančne licence sodi med postopke, ki se imenujejo »skupni postopki«. ECB in nacionalni nadzorniki so vključeni v različne faze skupnih postopkov, pri katerih je vstopna točka za vse prošnje nacionalni nadzornik države, kjer ima/bo imela sedež banka, ne glede na to, ali izpolnjuje kriterije pomembnosti. Nacionalni nadzorniki in ECB tesno sodelujejo v celotnem postopku, ki se za vse nadzorovane kreditne institucije konča, ko ECB sprejme odločitev.

Slika 4

Postopek izdaje dovoljenja

6.1 Veljavna časovnica

V členu 15 CRD IV so napotki o tem, koliko časa lahko najdlje traja postopek za pridobitev licence (12 mesecev). Ker pa vse države članice direktive niso na enak način prenesle v nacionalno pravo, so v sedanji nacionalni zakonodaji določene različne časovnice. Postopek obravnave prošnje ali časovnica za pridobitev licence se lahko torej v državah članicah začne različno. V nekaterih državah članicah se časovnica začne, ko pristojni nacionalni organ prejme prošnjo, čeprav je ta nepopolna.²³ V drugih pa se časovnica ne začne, dokler prošnja ni popolna.²⁴ Prav tako se med državami članicami lahko razlikuje uporaba začasnih prekinitev časovnice.

Vsak postopek za pridobitev licence sestavljajo tri glavne faze:

- faza pred oddajo prošnje;
- faza obravnave prošnje;
- predaja banke tekočemu nadzoru.

V okviru teh omejitev se, kolikor je možno, uporablja naslednji harmoniziran trifazni pristop.

Faza pred oddajo prošnje

Nadzorniki so običajno v dialogu s prosilcem, preden ta uradno vloži prošnjo za pridobitev licence, da bi (i) pojasnili postopek in zahteve po informacijah, (ii) med drugim ugotovili, ali je licence za opravljanje bančnih storitev ustrezno dovoljenje za

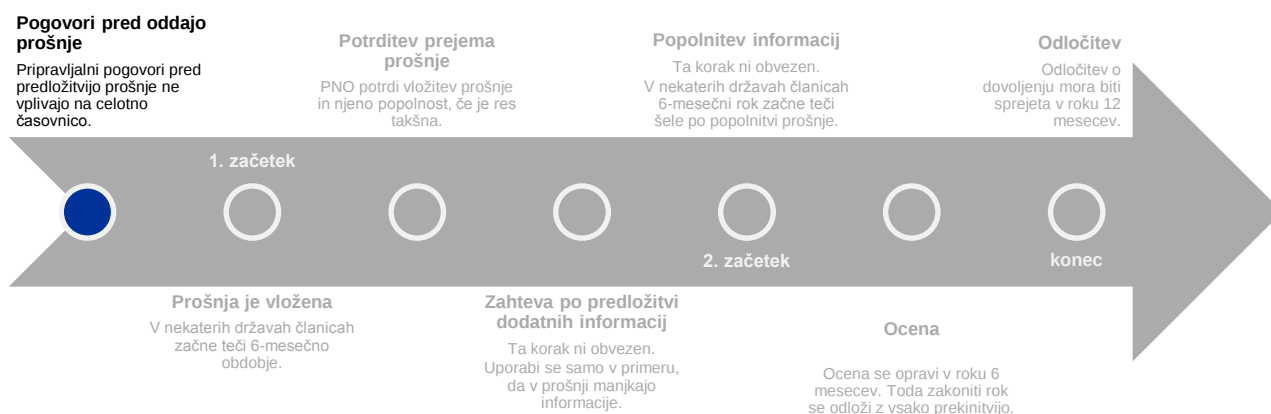
²³ »1. začetek« na sliki 5 in 6.

²⁴ »2. začetek« na sliki 5 in 6.

subjekt, (iii) pregledali predstavitev akcijskega načrta za pridobitev licence in (iv) izrazili morebitne začetne pomisleke z bonitetnega vidika. Takšna praksa je zelo priporočljiva, ker zagotavlja, da postopek teče gladko.

Slika 5

Časovnica faze pred oddajo prošnje

Na strani nadzornikov bodo vključeni strokovnjaki, ki poznajo postopek izdaje dovoljenja in ocenjevalne kriterije. Pomembno je, da na strani subjekta v pogovorih pred oddajo prošnje sodelujejo pravi sogovorniki, in sicer višje vodstvo, ki lahko sprejema odločitve, ter osebe, ki poslovanje poznajo tako dobro, da bodo lahko odgovarjale na podrobna vprašanja.

Povratne informacije nadzornikov v tej fazi ne vplivajo na izid faze obravnave prošnje in na odločitev ECB, ki ji sledi.

Faza pred oddajo prošnje prosilcu omogoči, da oceni obseg in časovnico projekta. Prosilec se lahko nato odloči, ali bo postopek odložil oziroma prekinil ali pa ga bo nadaljeval z naslednjo fazo, v kateri bo pristojnemu nacionalnemu organu predložil uradno prošnjo.

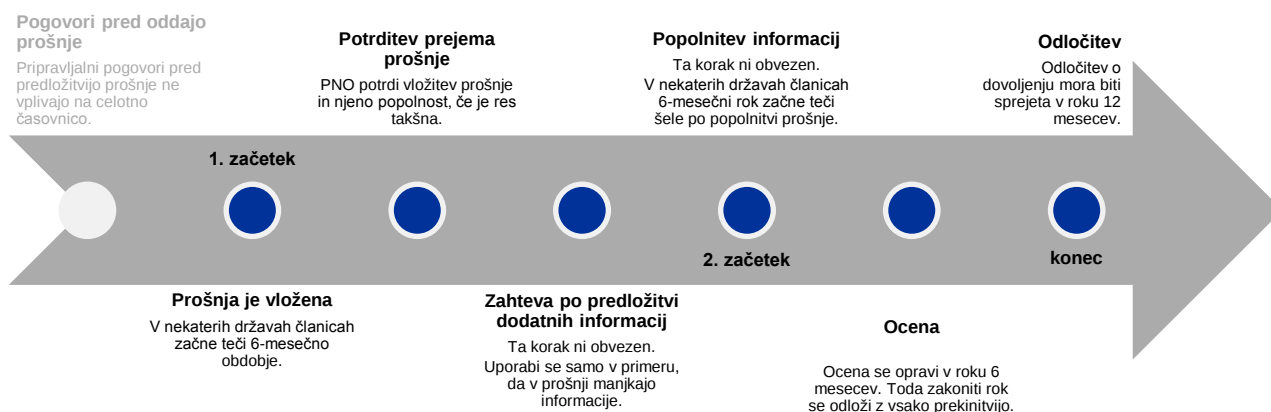
Faza obravnave prošnje

Vstopna točka je vedno pristojni nacionalni organ, ker je treba upoštevati nacionalno zakonodajo.

Običajno se nadzorniki redno sestajajo s prosilcem, da ga usmerjajo v procesu ocenjevanja in se z njim podrobno pogovorijo o predloženih informacijah.

Slika 6

Časovnica faze obravnave prošnje

Pristojni nacionalni organ in ECB lahko med procesom ocenjevanja od prosilca kadarkoli zahtevata dodatne informacije, če je to potrebno. Med postopkom obravnave prošnje se pogosto pokaže, da so za razumevanje in analizo prošnje potrebni dodatni podatki.

Ovisno od veljavne nacionalne zakonodaje, se lahko zaradi zahtev po dodatnih informacijah začasno prekine postopek in skladno s tem odloži zakoniti rok. Vendar celoten postopek, ki se začne s potrditvijo pristojnega nacionalnega organa, da je prejel prošnjo, ne sme biti daljši od 12 mesecev, vključno z obdobji začasne prekinitve.

Prosilec lahko kadarkoli umakne prošnjo in o tem ustrezno obvesti pristojni nacionalni organ. To se lahko na primer zgodi, če prosilec meni, da ne more izpolniti zahtev za izdajo dovoljenja. Sicer se obravnava prošnje konča bodisi z odločitvijo pristojnega nacionalnega organa, da prošnjo zavrne, bodisi z odločitvijo ECB, da odobri oziroma zavrne prošnjo, če je pristojni nacionalni organ predložil ECB osnutek predloga za izdajo dovoljenja (v tem primeru o tem ustrezno obvesti prosilca).

Primer časovnice za običajno prošnjo za pridobitev licence

- Skupina A se odloči ustanoviti novo podrejeno družbo, »banko X«.
- Skupina A se obrne na pristojni nacionalni organ v državi članici, kjer bo imela banka X sedež, ter se udeleži več pripravljanih sestankov s pristojnim nacionalnim organom in po možnosti z ECB, na katerih ji pojasnita postopek in določita, katere informacije mora predložiti s prošnjo.

- Skupina A pri pristojnem nacionalnem organu uradno vloži prošnjo za dovoljenje za opravljanje bančnih storitev za banko X.
 - Obdobje obravnave se začne z začetno predložitvijo prošnje (kot je določeno v nacionalni zakonodaji države članice, v kateri bo imela sedež banka X).
 - Pristojni nacionalni organ pošlje skupini A potrditev, s katero potrdi prejem prošnje in uraden začetek obdobja ocenjevanja ter določi veljaven zakoniti rok.
 - Med fazo ocenjevanja pristojni nacionalni organ skupaj z ECB ugotovi, da v dokumentaciji prošnje manjkajo nekatere ključne informacije. Nato pristojni nacionalni organ pošlje prosilcu uradno zahtevo za predložitev manjkajočih informacij.
 - Zaradi zahteve po dodatnih informacijah se postopek začasno prekine, če to predvideva nacionalna zakonodaja, časovnica pa se začasno ustavi.
 - Ko je skupina A predložila manjkajoče informacije, se postopek nadaljuje, zakoniti rok pa se podaljša za toliko dni, kolikor je trajalo obdobje začasne prekinitve, če to predvideva nacionalna zakonodaja.
 - Med ocenjevanjem nadzorniki večkrat zahtevajo dodatne informacije (in tako v skladu z nacionalno zakonodajo začasno prekinejo postopek).
 - Potem ko sta pristojni nacionalni organ in ECB končala ocenjevanje, pristojni nacionalni organ predlaga ECB, naj banki X izda dovoljenje, nato pa ECB svojo odločitev sprejme v veljavnem zakonitem roku, pri čemer upošteva obdobja začasne prekinitve.
-

Predaja banke tekočemu nadzoru

Odvisno od okoliščin, zaradi katerih je bila vložena prošnja za pridobitev dovoljenja, in informacij, ki so bile predložene v fazi pred oddajo prošnje ali v fazi obravnave prošnje, bo v nadaljevanju v večjem ali manjšem obsegu treba okrepljeno spremljati kreditno institucijo, da se zagotovi, da upošteva odločitve ECB o licenci, vključno z dodatnimi določbami (glej naslednji razdelek).

Za več informacij glej [Nadzorniški priročnik EMN](#).

Nadzorniki bodo začeli načrtovati in izvajati nadzorne aktivnosti, vključno z oceno pomembnosti in oblikovanjem novega načrta nadzorniških pregledov (vzpostavitev skupne nadzorniške skupine v primeru pomembne banke in izvajanje procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (SREP), stresnih testov, inšpekcijskih pregledov na kraju samem, tematskih pregledov itd.).

Splošneje gledano bodo nadzorniki spremljali, ali odobreni subjekt deluje v skladu s predloženim poslovnim načrtom. Če se pokaže, da novi subjekt ne izpolnjuje zahtev, določenih v odločitvi o dovoljenju, ali tekočih bonitetnih zahtev, nadzorniki lahko ukrepajo na različne načine, od podrobnejše interakcije v obliki posebnih sestankov

in uporabe nadzorniških pooblastil do izvršilnih ukrepov ali celo sankcij, odvisno od obsega neizpolnjevanja.

6.2 Dodatne določbe v odločitvi

Sodišče Evropske unije je razsodilo, da pristojni organ načeloma lahko določi pogoje oziroma obveznosti v primerih, ko bi bila prošnja za pridobitev licence sicer zavrnjena.²⁵ V tem razdelku so pojasnjene okoliščine, v katerih se lahko uporabijo takšna nadzorna orodja.

Odločitvi o licenci je lahko priloženih več vrst dodatnih določb:

- »pogoj« se nanaša na predpogoj, ki mora biti izpolnjen, preden začne veljati odločitev o licenci;
- »obveznost« se nanaša na zahtevo ali omejitev, ki velja ves čas ali le določeno obdobje po sprejetju odločitve o licenci;
- »priporočilo« se nanaša na nezavezujoč predlog.

Podobno lahko prosilec pred sprejetjem odločitve o dovoljenju da »vnaprejšnje zaveze«. Te pristojni nacionalni organi in ECB upoštevajo pri skupni oceni, v odločitev o dovoljenju pa se lahko vključijo kot dogovorjeni pogoji ali obveznosti.

Pogoji

Pogoji prosilcu nalagajo, da nekaj naredi oziroma se nečesa vzdrži. Dovoljenje bo začelo veljati šele, ko bo pogoj izpolnjen.

Pogoji so sorazmerni in ne presegajo tega, kar je potrebno, da se zagotovi izpolnjevanje kriterijev iz ocene za izdajo dovoljenja.

Pogoji so jasni in natančno opredeljeni, da zagotavljajo pravno varnost, ter izvedljivi in izvršljivi.

Obveznosti

Podobno kot pogoji tudi obveznosti prosilcu nalagajo, da nekaj naredi oziroma se nečesa vzdrži. Obveznosti se določijo z namenom tekočega reševanja zadev, ki se pojavijo, ko dovoljenje že začne veljati. Neizpolnjevanje obveznosti ne postavlja pod vprašaj odločitve o začetnem dovoljenju, vendar lahko privede do uporabe izvršilnih ukrepov oziroma sankcij.

²⁵ Sodba Evropskega sodišča z dne 25. junija 2015, *CO Sociedad de Gestión y Participación SA in drugi proti De Nederlandsche Bank NV in drugi*, C-18/14, ECLI:EU:C:2015:419.

Obveznosti so sorazmerne in ne presegajo tega, kar je nujno, da se zagotovi izpolnjevanje kriterijev iz ocene za izdajo dovoljenja. Naložiti jih je mogoče zato, da se odpravijo morebitni problemi po izdaji dovoljenja, še posebno kadar obstaja zaskrbljenost glede rednega izpolnjevanja kriterijev iz ocene za izdajo dovoljenja.

Priporočila

Priporočila so lahko priložena odločitvi o licenci, tudi če so formalno gledano izpolnjeni vsi kriteriji za pridobitev dovoljenja. Priporočila se lahko nanašajo na širok razpon vprašanj, ki jih je treba razrešiti.

Priporočila niso pravno zavezujoča, vendar je treba jasno navesti razloge za njihovo izdajo in cilje, ki naj bi bili s priporočili doseženi.

Vnaprejšnje zaveze

Vnaprejšnjih zavez ne nalaga pristojni nacionalni organ ali ECB, ampak jih predlaga prosilec, preden je sprejeta odločitev o licenci. Pristojni organi pa lahko dajo predloge.

Cilj vnaprejšnjih zavez je, da prosilec pristojnemu organu zagotovi, da bo izpolnil ocenjevalne kriterije.

Vnaprejšnje zaveze so v obliki pisne izjave, ki jo podpiše prosilec.

Upoštevajo se v ocenah pristojnega nacionalnega organa in ECB, v odločitev o licenci pa so vključene kot dogovorjeni pogoji ali obveznosti.

6.3 Ustrezno postopanje

Pristojni nacionalni organ lahko prošnjo za pridobitev licence zavrne ali v svojem predlogu predlaga ECB pozitivno odločitev. ECB lahko potem, ko opravi svojo oceno, bodisi potrdi odločitev, ki jo je predlagal pristojni nacionalni organ, bodisi jo zavrne.

Pravica do izjave

Če bo ECB prošnjo za pridobitev licence zavrnila ali bodo prosilcu naloženi pogoji ali obveznosti, slednji dobi priložnost, da poda pripombe. To se imenuje »pravica do izjave«, gre pa za načelo, ki je zapisano v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.²⁶

²⁶ Glej tudi člen 31 okvirne uredbe o EMN.

Pravico do izjave imajo vsi prosilci, katerim ECB ne bo izdala dovoljenja ali bodo v njihovem dovoljenju določeni pogoji in obveznosti.

Pri prošnjah za pridobitev licence je treba pripombe posredovati v roku treh delovnih dni.

V nekaterih primerih pa pravica do izjave ne velja:

- kadar se pogoji ali obveznosti nanašajo na zakonske določbe, ki jih mora prosilec upoštevati;
- kadar so bili pogoji ali obveznosti vnaprej dogovorjeni s prosilcem;
- kadar pogoji ali obveznosti veljajo kot poročevalske zahteve v skladu z veljavnim pravnim okvirom.

Dostop do dokumentacije

Po odločitvi ima prosilec pravico od pristojnega nacionalnega organa ali ECB zahtevati dostop do dokumentacije v zvezi s prošnjo.

Dostop do dokumentacije je možen na nacionalni ravni (v primerih, ko prošnjo za pridobitev licence zavrne pristojni nacionalni organ) in na ravni ECB (v primerih, ko prošnjo za pridobitev licence zavrne ECB ali pa so predlagani pogoji ali obveznosti). Pravica do dostopa je bistven del pravice do obrambe, pravice do dobrega upravljanja in pravice do izjave.

7 Odvzem in prenehanje veljavnosti dovoljenja

Dovoljenje za opravljanje bančnih storitev lahko ECB odvzame bodisi na lastno pobudo bodisi na podlagi predloga pristojnega nacionalnega organa države članice, kjer ima institucija sedež. Veljaven postopek za odvzem licence je opredeljen v nacionalni zakonodaji, sodelovanje med pristojnim nacionalnim organom in ECB pa je večinoma enako kot pri izdaji dovoljenja, čeprav obstajajo določena odstopanja, odvisno od tega, ali je odvzem zahteval nadzorovani subjekt sam ali je dal pobudo zanj nadzornik (bodisi pristojni nacionalni organ bodisi ECB).

Če nadzorovani subjekt zaprosi pristojni nacionalni organ, da naj mu odvzame dovoljenje, ker denimo ne opravlja več bančnih dejavnosti, pristojni nacionalni organ in ECB skupaj ocenita, ali so izpolnjeni veljavni predpogoji. ECB odloči, ali so izpolnjeni pogoji za odvzem dovoljenja v skladu z nacionalno zakonodajo in zakonodajo EU. Predvsem se zahteva jasna in nesporna potrditev tega, da subjekt nima več v lasti vlog ali drugih vračljivih sredstev.

Če da pobudo za odvzem dovoljenja kreditne institucije nadzornik, ker institucija na primer ne izpolnjuje več bonitetnih zahtev ali ni več mogoče pričakovati, da bo izpolnila svoje obveznosti do upnikov, se opravi celotna in podrobna skupna ocena, ki podkrepi utemeljitev za odvzem licence, pri čemer se upošteva pretekli nadzor zadevne institucije, upoštevajo pa se tudi relevantni interesi, na primer tveganje za imetnike vlog. V takšnih primerih se lahko v skladu z uredbo o EMN vključijo tudi organi za reševanje.

Do prenehanja veljavnosti dovoljenja pride, kadar dovoljenje kreditne institucije preneha obstajati v situacijah, opredeljenih v relevantni zakonodaji Unije ali nacionalni zakonodaji. To lahko povzročijo posebni nacionalni in pravno opredeljeni sprožilci, ki običajno ne vključujejo diskrecijske pravice nadzornih organov ali odločitve pristojnega organa. Obstajajo tri tipične situacije, v katerih v skladu z nacionalno zakonodajo lahko preneha veljavnost dovoljenja:

- kreditna institucija dovoljenja ne uporabi 12 mesecev;
- kreditna institucija dovoljenje izrecno odkloni;
- kreditna institucija ne posluje več kot šest mesecev.

Ob upoštevanju nacionalne zakonodaje lahko nastane tudi učinek, ki je podoben prenehanju veljavnosti dovoljenja, če kreditna institucija sama preneha obstajati, denimo zaradi združitve z drugim podjetjem. V takšnih primerih dovoljenje preneha obstajati istočasno kot institucija ter velja enak postopek kot za prenehanje veljavnosti dovoljenja.

© Evropska centralna banka, 2019

Poštni naslov 60640 Frankfurt na Majni, Nemčija
Telefon +49 69 1344 0
Spletno mesto www.bankingsupervision.europa.eu

Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljeno pod pogojem, da je naveden vir.

Za terminologijo glej [SSM glossary](#) (samo v angleščini).